

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus: rasket psüühikahäiret tuleb karistuse mõistmisel arvestada

Riigikohus: rasket psüühikahäiret tuleb karistuse mõistmisel arvestada

20. juuni 2022

Riigikohtu kriminaalkolleegium kergendas mehele mõrvakatse eest mõistetud karistust, sest maa- ja ringkonnakohus polnud arvesse võtnud rasket psüühikahäiret, mis tema käitumist oluliselt mõjutas.

Süüdistatav pani üle-eelmise aasta 8. juuni öösel põlema maja, kus viibisid tema abikaasa, tolle uus kallim ja viimase ema. Kannatanud ärkasid üles ja pääsesid hoonest välja ning päästjate abiga õnnestus põleng kustutada.

Kuu aega varem oli abikaasa süüdistatavale ootamatult teatanud, et tema elus on uus mees. Sellest tekkinud tüli käigus kasutas süüdistatav naise vastu ka kergemat vägivalda ja paigaldas hiljem tema autole jälgimisseadme. Maja süütamisele ehk mõrvakatsele eelnenud õhtul lahkus naine kodust uue mehe juurde ja süüdistatav pidi lastele selgitama, et vanemad lahutavad ja neil tuleb perekonda võetud koer ära anda.

Ekspertide hinnangul oli süüdistatav mõrvakatse ajal lahkuminekuga seotud sündmuste tagajärjel erilises emotsionaalses seisundis – tal tekkis äge stressreaktsioon, mis on raske psüühikahäire.

Mõningatel juhtudel võib süüdlasel olla kuriteo toimepanemise ajal selline raske psüühikahäire, mis ei võta talt küll täielikult võimet õiguskuulekalt käituda, aga muudab seadusest kinnipidamise siiski oluliselt raskemaks kui tervele inimesele. Karistusseadustik nimetab sellist olukorda piiratud süüdivuseks ja kohtul tuleb siis süüdlasele enamasti tavapärasest kergem karistus mõista.

Riigikohus selgitaski tänases otsuses, kuidas piiratud süüdivus kindlaks teha ja millistel juhtudel tingib see karistuse kergendamise, millistel aga mitte. Seejuures leidis kriminaalkolleegium, et praeguses kohtuasjas tõlgendasid maa- ja ringkonnakohus piiratud süüdivuse sisu ekslikult ja jätsid süüdlase karistuse alusetult kergendamata.

Riigikohus nentis, et mõrvakatse lähtus ennekõike süüdistatava raskest psüühikahäirest ja selleni viinud erakordsete asjaolude kordumist pole põhjust eeldada. Varem ei ole süüdistatav kordagi vägivalda kasutanud ja nii tunnistajad kui ka kannatanu on teda iseloomustanud positiivselt. Süüdistatav on oma tegusid tunnistanud ja kahetsenud. Abikaasa on talle andestanud, palunud talle leebet karistust ja kinnitanud, et ei näe temas mingit ohtu.

Seetõttu vähendas Riigikohus süüdistatavale mõistetud kümneaastast vangistust nelja aasta ja 11 kuuni. Pärast enam kui kaheaastast vahi all viibimist vabastati süüdistatav ülejäänud vangistusest tingimusel, et ta ei pane viie aasta jooksul toime uusi kuritegusid ja allub kriminaalhoolduse nõuetele.

Riigikohtu otsusega ja riigikohtunik Velmar Bretti eriarvamusegasaab tutvuda siin[1].

Arno Põder
pressiesindaja
Riigikohus
arno [dot] poder@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-rasket-psuuhikahairet-tuleb-karistuse-moistmisel-arvestada>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid?asjaNr=1-20-6745>